

ÍRÁSMESTERSÉGET TANULOK!

Halászné Szabó Terézia vagyok, 51 éves, hosszú ideje elvált. Két felnőtt fiam van, kicsi koruktól egyedül neveltem őket, mára mindketten kirepültek a családi fészekből. Gyermekkoromat, majd felnőttkorom legnagyobb részét Dunaújvárosban töltöttem. A városi létet megelégtelve 10 éve egy Fejér megyei kistelepülés Perkáta polgáraként ismerkedem a falusi hétköznapi praktikáival, élvezem előnyeit, s küszködök hátrányaival. Látásmódot jelentős mértékben megváltoztatta az elmúlt időszakban megélt sok-sok, az átlag városiakok számára hozzáférhetetlen vidéki-lét élmény.

Az előzmények

Ruhaipari érettségivel a tarsolyomban a szakmai pályafutásom szépen ívelt felfelé, amíg a hazai ruhaipar erős hanyatlásnak nem indult. 1975-ben varrónőként kezdtem, szabásként folytattam, majd 1984-ben kineveztek egy 19 főt foglalkoztató kisseriás női és gyermekruhákat gyártó szabóság vezetőjének. 1989-ben hasonló profillal saját vállalkozást kezdtem, s folytattam, ameddig egy iskola igazgatója el nem hívott szakoktatónak. Itt csupán egy évet, az 1996-97-es tanévet töltöttem, majd némileg módosított profillal folytattam saját vállalkozásomat. Egyedi darabokat, különlegességeket terveztem, és készítettem mérték után. Ez a vállalkozási forma a megélhetést biztosította ugyan, de – akkor úgy láttam – semmilyen vonzó perspektívát nem kínált. 2001-ben abbahagytam, s magabiztosságomat szakmai tudásommal, megszerzett hírnevemmel megalapozva álláskeresésre adtam a fejem. Hidegzuhányként hatottak próbálkozásaim kudarcai, mindenhol csalódás ért. Volt ahol a tudásomnál kevesebb is elég lett volna, máshol kellett volna a tapasztalataim, de megalázó bérért, míg másutt teljesen előlről kellett volna kezdeni a szakmát, vagy napi 160 km-t utazni.

Nem szaporítom a szót munkanélküli lettem. Sokáig tartott, míg felfogtam, mi is történt velem. Anyagi helyzetem megrendült, egyre kilátástalabbnak éreztem helyzetemet. Idővel már nem kizárólag a szakképzettségemnek megfelelő állások közt keresgéltem, de nem jártam több sikerrel. Teltek a hónapok... és csak nagyon lassan voltam

képes ocsúdni. Le kellett számolnom illúzióimmal, s szembenézni a változtatás kényszerével.

Úgy döntöttem: tanulok. Elsőként egy középfokú számítástechnika tanfolyamot végeztem el, majd angol nyelvet tanultam.

Hamarosan egy kedvezőnek tűnő állásajánlatot kaptam, így nem volt kérdés, hogy elvállalom egy 30 km-re lévő cég modellezői munkakörét. Fájdalom, ez is rövid életűnek bizonyult, másfél év után profilmódosítás miatt megszűnt a munkaköröm. Megint munka nélkül – és az ötvenfelé közeledve – egyre kevesebb reménnyel maradtam magamra. Álláskeresés, kitérő válaszok, hitegetés, vagy teljes elutasítás, kilátástalanság, fenyegető depresszió. Az összeomlás határán álltam.

És akkor jött – lehet, hogy furcsán hangzik, de szinte indulatból – az ötlet! Veszteni valóm nincs, valóra váltom régóta dédelgetett álmomat: írásmesterséget tanulok! Elérhető közelségben a Dunaújvárosi Főiskola volt, ahol hamarosan jelentkeztem a Kommunikáció és Médiatudomány szakra. Sikeresen túl vagyok tanulmányaim második évén, s bár eredetileg újságírást akartam tanulni, időközben az üzleti kommunikáció szakot is felvettem. Rendkívül tetszik, nagyon nekem való, és alig várom a sikeres finist.

Pályázatom anyagát az itt szerzett tapasztalataimból állítottam össze, reményeim szerint sokak okulására.

Felnőtként is nehéz az iskolatáska?

Az! Bizony az, még hozzá sokkal nehezebb, mint gyermekként.

Akkoriban még nem cipeltünk olyan súlyokat, melyeket, ha akarnánk, se tudnánk letenni.

Vesztettünk rugalmasságunkból, már az újdonságokhoz való alkalmazkodás képessége sem régi; harminc év kihagyás után a tudás egy része a fedés homályában, más része elavult, a kerekék is kissé beroszdásodtak; szóval komplexusok, féltelmek – nem is kevés. Mindezen hátrányokkal természetesen lépést illenék tartani az iskolapadból alig kikertült, vagy még ki sem lépett fiatalokkal, kiknek semmi dolguk a tanuláson kívül, s mi sem természetesebb: tandíjukat apuka, anyuka fizeti.

SZÍN

Mit szépítem? Gyomorgörccsel mentem az első tájékoztatóra, ahol több mint száz gyerekeimnél is fiatalabb lány és fiú élénk zsvájába csöppentem. Szorongásomat némiképp enyhítette néhány harmincas visszafogottabb viselkedése.

A kezdeti nehézségeket megsokszorozta, hogy az intézmény szinte minden fórumán úgy néztek rám, mint egy őskövületre, vagy éppen optikai csalódásra, s igen kínos volt magyarázkodnom: hallgató vagyok. Többször volt bosszúság forrása a hangnem; nem gondoltam, és ma sem gondolom, hogy ugyanúgy kellene velem/hozzám beszélni, mintha tizen/huszoneves lennék.

A kollektív bemutatkozás kicsivel közelebb hozta egymáshoz a hallgatókat, majd lassan kialakultak szorosabb kapcsolatok is. Elsősorban az együtt utazók, a hasonló érdeklődésűek, és a jobb tanulók társultak, s alakítottak kisebb-nagyobb csoportokat. Magam ez utóbbiak szűk köréhez tartozom.

A kezdetek óta eltelt idő alatt szerencsére sokkal több kellemes, mint bosszantó élményben volt részem. A legjellemzőbbekből kötöttem egy laza csokrot.

Irigység

Azért ezzel kezdem, mert eszembe sem jutott, hogy a csodálkozásnál erőteljesebb érzést is kiválthat valakiből, akinek amúgy sem előnye, sem hátránya nem származik abból, hogy a másik életútja merre ágazik. Egyáltalán: semmi nem jutott az eszembe ezzel kapcsolatban, csak az, hogy az életem megfennekenni látszott, s ebből tovább kellett lépnem.

Amikor elújságotam ismerőseimnek, milyen nagy fába vágtam a fejszémet, volt, aki megkérdezte: Komolyan gondoltad, hogy ezt végig tudod csinálni? Más valaki azt mondta: Tudjuk, a fizetősöket az Isten se menti meg a diplomától. Érdekes, hogy ugyanez az ember a félévi eredményem (4,81) láttán, megint elhúzta a száját, mondván: Mindig fenntartással viseltetem a strébernek iránt, akiknek nem jó ám holmi hármas, de még csak a négyes se... Ezen többször elgondolkodtam, leghosszabban akkor, amikor egy ismerősöm azon véleményének adott hangot, hogy a kettes, vagy hármas eredmény olyan emberi. De a jelesről azt gondolja, hogy - az ő kifejezésével élve - a pedálgépeké. Hmm...

Elismerés

Soha nem kérkedtem eredményeimmel, annál is inkább, hisz volt kiválónak a legnagyobb jóindulattal sem nevezhető félévem is. Csak ha szóba került, mondtam el az épp aktuális vizsgaeredményeimet,

nem dicsekedve, nem álszerényen - tényként. Szerencsére többen voltak, akik képesek voltak látni azt a pluszt, amelyet félévről-félévre „hozni kellett” a cél érdekében. Ezt általában nem mondták ki, de reakcióiból, gesztusaikból leolvasható volt. Néhányan azonban meg is fogalmazták, és nagyon jól esett hallani: Gratulálok, ez igazán szép teljesítmény!

Tanulás

Sajnos túlnyomórészt a vizsgaidőszakra koncentrálnodott. A leghatékonyabbnak a ráhangolódás módszere bizonyult. Miután elengedhetetlen teendőimet elvégeztem, minden zajt megszüntettem, szertartásosan körbebarikádoztam magam a tárgyhoz tartozó könyv és füzet halommal, tollal, sorkiemelővel, ceruzával, radírral, s lábaimat felpolcolva, egyenes derékkal kissé hátradölvén kényelmesen elhelyezkedtem. Félhangosan olvasva, s azt visszamondva tanultam. Tettem ezt mindaddig, amíg általam elfogadható szintűnek nem éreztem felkészültségemet.

Vizsgadrukk

Igen, majdnem mindig ott volt. Hogy miért, azt nem sikerült megfejtenem, hisz felkészületlenül egyetlen vizsgára sem jelentkeztem. Előfordult, hogy három alkalommal módosítottam vizsgaidőpontot, mert még nem találtam elegendőnek tudásomat. Akkor, a vizsga előtt úgy éreztem: végem van, üres a fejem, semmit sem tudok. Én lepődtem meg a legjobban, mikor az írásbeli egész jól sikerült, s az azt közvetlenül követő szóbelin az előttem lévőknek feltett kérdések majdnem mindegyikére tudtam a választ. Ebből a „rettegett” tárgyból négyest kaptam.

A többiekénél alkalmazott módszereket (csoki, süti, puska, kabalafigura, stb.) egy része gyermeknek, más része szimplán ésszerűtlennek tűnt. Vizsga előtt 2-3 órával elfogyasztott könnyű, de ízletes étkezéssel, készenlétben tartott innivalóval megfelelő kondícióban éreztem magam. A puska intézményét meghagytam azoknak, akik másképp nem érvényesülnének, magam elsősorban a tudásért ültem vissza a padba, s az sem kell olcsón. Értem ez alatt, hogy beadandó dolgozataim sem innen-onnan összeolászott fércmunkák, hanem saját kútfőből fakadt, sok-sok órai munkával létrehozott eredeti alkotások voltak, melyekhez büszkén adtam a nevem.

Kudarac

Kudarcként megélt vizsgaélményem is van, összesen kettő. Az egyiknél biztos négyes, talán ötös érésszel ültem a padba. Dolgozatomra középest kaptam. Ami-

kor elégedetlenségemnek adtam hangot - hisz annál jóval felkészültebbnek tartottam magam - és megkérdeztem tanáromat az újabb vizsgalehetőségről, vizszakérdezt: Miért nem jó magának a közepes? Az egy masszív jegy. Nem múlik rajta ösztöndíja...

Az volt a benyomásom, nem akar többet „dolgozni” velem,

A másik esetben – mivel párhuzamosan két szakot vettem fel – állandó óraütközéseim voltak. Abból a tárgyból, annak húsz órájából mindössze négyen tudtam részt venni, így információim bizony a vizsgáról (is) hiányosak maradtak. Nem szaporítottam a szót, a témával kapcsolatban tanultam, amit értem. Fájdalom, ez csak részben egyezett a követelménnyel; kettést kaptam. A javítás lehetőségétől tanárom mereven elzárkózott, mondván: az utolsó időpontban vizsgáztam. Igaza volt, bár némi rugalmassággal lehetett volna másképp is.

Nem, nem az érdemjegyek önmagukban bosszantanak, hanem, hogy mindkét esetben nem a tényleges tudásomnak megfelelőek voltak. Ma úgy gondolok erre a két esetre, nem lett volna szabad hagyni!

Sikerélmény

A sikeres vizsgák, bár tagadhatatlanul örömmel és elégedettséggel töltötték el, számomra elsősorban hajtóerőt jelentettek és jelentenek ma is. A sorozatos sikerek azonban még a legszűkebb környezetemet is irritálták. Az első egy-két jeles még elismerést váltott ki. Ha volt több is, az kétségeket ébresztett, de amikor a nyolcból hat tárgy sikerült jelesre, az már kifejezetten idegesítő lett. A saját fiamon is tapasztaltam, amikor informatikai csetlés-botlásaim kapcsán, a szó szoros értelmében lealázóan nyilatkozott szellemi képességeimről. No igen! Ha eleve buta az ember, akkor elért eredményei sem olyan ékesek...

Netán savanyú a szőlő?

Iskola

Gyönyörűen felújított és kibővített épületegyüttes, ahová öröm belépni. Bár vannak még modernizálendő részei, minden feltétel adott a színvonalas oktatáshoz. Külön kiemелendő a könyvtár, mely szerintem európai mércével mérve is megállja a helyét, gyakran és szívesen veszem igénybe szolgáltatásait. Már most sajnálom, hogy jövőre nem leszek jogosult használatára.

Amivel elégedetlen vagyok, az a THIH nehézséges, időnként lerázó munkastílusa. Ebbéli véleményemet az év végi értékelőlap kitöltésekor, valamint egy kirívó esetben személyesen az osztályvezetőnek fejttem ki.

Tanárok

A hallgatók sokaságától eltérően a legkeményebb tanárokról is jó a véleményem. Előadásaikra szívesen jártam, még akkor is, ha azok a szombat estékbe nyúltak. Legtöbbjük nagy formátumú, jó előadó, segítőkész ember. A kivételek pedig erősítik...

Amit hiányolok, az bár nem feladatuk - hisz a hallgatók felnőtt emberek – mégsem volna szabad elsiklani fölötté: fegyelmet tartani. Következetesen.

Hallgatótársak

Legnagyobb részükkel nem igazán találok a közös hullámhosszt. Fialatok, szertelenek, harsányak, és gyakran ostobák. Poénnak szánva egy-egy beszélést, olyan bántó dolgokat tudnak mondani, aminek nincsenek is tudatában. A hasonszőrűek persze röhögnek. (Nem véletlenül írtam éppen ezeket, az erős kifejezéseket.) Előfordult, hogy kifejeztem ellenérzéseimet, de ezzel magamra maradtam. Azok néhányan, akik szintúgy céltáblái voltak az ízetlenkedésnek nem vállalták a nyílt konfrontációt.

Mélységesen felháborít az általánosan tapasztalható fegyelmetlenségük és felelőtlenségük. Előadások alatt esznek-isznak – ha én lennék az előadó, bizony nem túrném - s gyakran a kiürült poharakat, palackokat, s egyebeket a padosorok közt hagyják. Kijelölt dohányzóhelyek vannak, de a csikkek egy része a virágládák földjébe szúrva szemlélteti kultúráltságukat.

Létezik egy levelező fórum, ahol regisztráció követően a közös témákhoz kapcsolódva bárki írhat. A kezdeti lelkesedés hamar alább hagyott, és a hasznos dolgok mellett itt-ott személyeskedés, majd anyázásig sülyedte sértegetése fajult az eredendően üdvös kezdeményezés. Emiatt nem vagyok tagja a fórumnak, ebből az következik, hogy néhány információ nem, vagy csak késve jut el hozzám.

Nem vagyok rá büszke, de (bevallom) gyakran irigylem őket. Nincs gondjuk a tandíjfizetésre, szüleiktől megkapnak minden támogatást (biztos családi háttér, laptop, autó, stb.), nekik csak tanulni kell(ene). Valamit, amit csak azért választottak, mert ahová eredetileg jelentkeztek, oda nem vették fel őket, s az ezen a szakon szerzett diploma csak jó lesz valamire.

A harmincasok között ketten vannak, kikkel állandó és építő, egymást segítő jó kapcsolatot sikerült kialakítani. És kivételként az előzőekben említett csoportból egy 22 éves fiúval, akivel gyakran együtt utazunk.

Család

Mivel egyedül élek, a család segítségére nem nagyon számítok, nem várom el, hogy céljaim megvalósításáért ők hozzanak áldozatot. Segítséget a tandíjra való összegyűjtésében kapok, ajándékait azóta borítékban nyújtják át.

Néhanap bevallják, hogy nagyon büszkéek rám, és csodálnak, amiért ebben a már-már lehetetlen helyzetben van erőm küzdeni. Ilyenkor mindig zavarban vagyok, mert általában nem érzem, hogy ez olyan extra erőfeszítés lenne, egyszerűen, muszáj volt valamit lépnem, és kész.

Barátok

Tőlük elsősorban biztatást kapok, de egyiküktől kaptam kölcsönt is a tandíjhoz. Mivel sokkal kevesebb időm jut mindenre, és anyagi helyzetem miatt sem utazásra, sem a szokásos vendéglátásra nem telik, velük is ritkábban találkozom. Ez mintha szakítópróba lenne, körvonalazódnak látszik, hogy lesz, amelyik véget ér.

Otthon

Bizony nagyon hiányzanak a kéthetenkénti péntek délutánok, és még jobban a szombatok. A háztar-

tásvezetést jelentősen módosítani kellett, sajnos ennek optimális megoldását máig sem sikerült megtalálni. Folyton elmaradásban vagyok, mely a vizsgaidőszakban hegyekké tornyosul. Abban az egy-másfél hónapban mindent alárendelek a tanulásnak, így az azt követő 1-2 hónap nagytakarításból, nagymosásokból, vasalásokból és kertészkedésből áll. Mire végzek, kezdődik a következő tanév.

Néhány nap múlva a harmadik.

Az elmúlt időszakban jelentősen megváltozott világlátásom, s kicsit sajnálom, miért is nem előbb érett meg ez a döntés. Persze tudom: most jött el az ideje, eddig sem azért nem volt diplomám, mert nem lett volna bennem elegendő csízió, egész egyszerűen így alakult az életem.

Egyre határozottabban körvonalazódik, mit is kezdek frissen szerzett diplomámmal. Egy olyan pálya képe, melynek ösvényét magamnak kell kívánni, kitaposni.

De bízom magamban, és nem adom fel!

